

Når kunsten træder ned fra scenen, og genialiteten slår tilbage

På Aalborg Teater forvandles Amadeus til en nådesløs fortælling om jalousi, magt og frygten for den evige glemsel.

Teateranmeldelse

Af Emilie Hundahl, Hali Bago, Julie Kragh og Julie Prior

Publikum som medskyldige

På Aalborg Teater åbner *Amadeus* ikke blot dramatisk. Den inddrager publikum fra første replik og ophæver således distancen mellem scene og sal. Vi er ikke længere tilskuere, men medskyldige i fortællingen om misundelse, magt og middelmadighed; et greb, der både virker og forpligter.

Instruktionen udnytter parkettet effektivt:

Mozart dirigerer fra publikumsrækkerne, og operasang bryder frem bagfra, så musikken omslutter rummet. Kunsten trækkes ned fra scenen og placeres iblandt os, og selv små humoristiske øjeblikke fastholder publikum som aktive deltagere. Effekten er klar: Vi bliver en del af fortællingen.

Foto: Anders Bach

Geniet og erkendelsen

Mozart fremstilles som det uregerlige og gudsbenådede barn, og hans navn betyder da også “elsket af Gud”. Han træder ind på hoffet fuld af energi, vulgaritet og kunstnerisk mod. I skarp kontrast står det stive hof og dets konforme komponister. Mozart vil ikke blot behage de fine, han vil nå folket. Netop her opstår forestillingens spænding mellem det kontrollerede og det grænseløse, det ophøjede og det folkelige. Over for ham står

Salieri. Han genkender øjeblikkeligt Mozarts genialitet og ved, at han aldrig selv vil nå den. Når han konstaterer, at ikke én tone kan ændres uden at ødelægge helheden, bliver erkendelsen ubærlig. Røg og tåge driver ind over scenen som et kvælende tæppe, og publikum mærker næsten fysisk den tyngde, der lægger sig over Salieri. Her forenes form og indhold med sjælden præcision.

En scenografi, der kvæler

Visuelt er forestillingen gennemarbejdet og effektfuld. Lyset skifter mellem kolde og varme nuancer og markerer stemningsskift, mens et monumentalt bagtæppe fastholder den kongelige ramme. Flere gange daler ark med Mozarts noder ned fra loftet som en næsten guddommelig manifestation af hans talent. Senere indsnævres scenen, og et gitter lukker sig omkring ham, som et stærkt billede på, hvordan geniet til sidst fanges i eget kaos.

En kamp uden vindere

Forestillingen kulminerer i en nådesløs erkendelse: *“Du er forgiftet af mig, vi er forgiftet af hinanden.”* Kampen mellem Mozart og Salieri er ikke blot en rivalisering, men en symbiose. De *definerer* hinanden og *ødelægger* hinanden. Selv på sit dødsleje fastholder Mozart, at Salieri har slået ham ihjel, så Salieri klamrer sig desperat til myten for ikke at forsvinde i glemslen: *“Når Mozarts navn vokser i berømmelse, vil mit navn vokse i foragt.”* Det er både tragisk og dybt menneskeligt. Ikke alt er dog lige subtilt. Enkelte symbolske greb bliver

en smule for insisterende, og forestillingen forklarer mere, end den viser. Men helhedsindtrykket er klart: En modig og ambitiøs opsætning, der tager sit publikum alvorligt.

Dommen

Aalborg Teaters *Amadeus* er mere end en fortælling om to komponister. Den er et spejl af menneskets ældste konflikt: *ønsket* om at blive set, og *frygten* for ikke at blive det. Og når lyset slukkes, er det ikke Mozart, der hjemsøger én. Det er Salieri.

Faktaboks:

Titel: *Amadeus*

Forfatter: Peter Shaffer

Teater: Aalborg Teater

Temaer: Jalousi, genialitet, magtkamp og ambition

Om: Stykket bygger på myterne om rivaliseringen mellem Wolfgang Amadeus Mozart og Antonio Salieri.